

ÖRGÜN VE UZAKTAN EĞİTİM LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ KABULÜNE İLİŞKİN TUTUMLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yrd.Doç.Dr.A.Fahri Negüs*

ÖZET

20. yüzyılın özellikle son çeyreğinde hızı giderek artan bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler yaşamın tüm alanlarını geri döndürülemez bir biçimde etkilemiş, eğitim faaliyetleri de bu dönüşüm sürecine dahil olmuştur. Bu süreçte zaman ve mekan kısıtları, diğer bir deyişle fiziki anlamda aynı anda aynı yerde bulunma zorunluluğu ortadan kalkmıştır. Buna ilave olarak uzaktan eğitim senkron iletişime asenkron iletişim olanağını da eklemiş, eğitim ortamında esnekliği daha da artırmıştır. Buna karşın uzaktan eğitimin getirdiği bu avantajları insan faktörünü yadsıyarak değerlendirmek mümkün değildir. Bireylerin bu teknolojiye karşı tutumları ve söz konusu teknolojiyi kabulleri sistemin etkin bir şekilde icrası için kritik önem arz etmektedir. Bu bağlamda çalışma kapsamında örgün ve uzaktan eğitim öğrencilerinin teknoloji kabulleri incelenmiş, aradaki anlamlı farklılıklar olup olmadığı araştırılmış ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji Kabul Modeli, Uzaktan Eğitim

Jel Kodu: I20

A RESEARCH ON ATTITUDES TOWARDS TECHNOLOGY ACCEPTANCE OF FORMAL AND DISTANCE EDUCATION UNDERGRADUATE STUDENTS

ABSTRACT

Growing developments in information and communication technologies especially during the last quarter of the 20th century effected all fields of our lives irreversibly and education activities took part in this transformation process. In this process, time and place limitations, the obligation of being in the same place at same time physically in other words, came to an end. In addition to that the distance education added the opportunity of asynchronous communication to synchronous communication and thus flexibility in educational environment increased more. However it's impossible to evaluate the advantages that distance education brought denying the human factor. The attitudes of individuals toward this technology and their acceptance are critically important for processing the system efficiently. Within this context, technology acceptances of distance and formal education students were examined, it's researched if there are significant differences in these two group and tried to be interpreted in this study.

Keywords: Technology Acceptance Model, Distance Education

Jel Code: I20

* Galatasaray Üniversitesi, fnegus@gsu.edu.tr.

1. GİRİŞ

Bilginin giderek daha önemli bir güç halini aldığı dünyamızda yeni toplumsal düzeni açıklama konusunda sanayi sonrası toplum yaklaşımları yetersiz kalmış, bilginin iletişim ağları vasıtasıyla dünya üzerinde herhangi bir noktaya hızlı bir biçimde aktarımı doğrultusunda enformasyon toplumu, bilgi toplumu, ağ toplumu gibi kavramlar bu küresel köy toplumunu açıklamak için toplumbilimciler tarafından kullanılmıştır. Yaklaşık çeyrek asır öncesine kadar bireysel internet erişiminden yoksun insanoğlu günümüzde mobil teknolojiler sayesinde günün her anı iletişim teknolojileri ile iç içedir.

Teknolojideki hızlı gelişmeler, bütün toplumları bilgi yoğun bir yaşama doğru sürüklemektedir. Eğitim programları, eğitime yapılan yatırımlar ve eğitim politikaları da bilgi yoğun hale getirilmektedir. Bilim dünyası da dahil olmak üzere toplumun bütün kesimleri içinde bulunduğumuz çağın bilgi çağı olduğu noktasında birleşmektedirler (Kaya, 2002, s.2).

2. UZAKTAN EĞİTİM

Literatürde ilk olarak Wisconsin Üniversitesi'nin 1892 yılı kataloğunda kullanılmış olan "uzaktan eğitim" terimi (Distance Education), yine ilk kez aynı üniversitenin yöneticisi William Lighty tarafından 1906 yılında yazılan bir yazıda kullanılmıştır. Sonraları ise söz konusu terim (Fernunterricht), Alman eğitimci Otto Peters tarafından 1960 ve 1970'li yıllarda Almanya'da tanıtılmış ve Fransa'da uzaktan eğitim kurumlarına isim (Teleenseignement) olarak uygulanmıştır (Kaya ve diğerleri, 2004, s. 167).

Tanım olarak uzaktan eğitim, farklı mekanlarda bulunan öğrenci, öğretmen ve öğretim materyallerinin iletişim teknolojileri aracılığı ile bir araya getirildiği kurumsal bir eğitim faaliyetidir (Gülbahar, 2012, s.2). Bir diğer tanım ile de uzaktan eğitim; geleneksel öğrenme ve öğretme yöntemlerinin sınırlılıkları nedeniyle sınıf içi etkinliklerini yürütme olanağının bulunmadığı durumlarda, eğitim etkinliklerini planlayıcılar ile öğrenciler arası, iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belirli bir merkezden bir öğretme yöntemi olarak da ifade edilebilir. Dolayısıyla uzaktan eğitim; fırsat eşitsizliğine çözüm getiren, isteyen herkese yaşam boyu eğitim sağlayan ve bunların yanı sıra eğitimin bir dizi bireysel ve toplumsal amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunabilen,

eğitim teknolojilerinden yararlanmaya ve daha çok kendi kendine öğrenmeye dayalı olan bir disiplindir (Kaya ve diğerleri, 2004, s. 166).

Gürol ve Sevindik öğretmenden alınan bilgilerin internet ortamına aktarılarak öğrencilere sunulmasını “teknolojik hizmet faktörü” olarak tanımlar ve bu faktörü tek bir özne ya da nesne ile tanımlamanın mümkün olmadığını söyler. Teknolojik hizmet faktörü, materyallerin internet ortamına aktarılmasını sağlayan, internet destekli öğretim ekibi ve internet ortamına aktarılan bilgilerin öğrencilere ya da alıcılara aktarılmasındaki iletişim kanallarından oluşmaktadır (Gürol ve Sevindik, 2004, s.2).

Nipper uzaktan eğitimi üç döneme ayırmaktadır. İlk dönem öğrenci ve öğretmenlerden arasındaki iletişim için tek ortamın geleneksel yazılı yazışma olduğu dönemdir. Sanayileşmiş çokluortam uzaktan eğitimi olarak da ifade edilebilecek ikinci dönem uzaktan eğitim ise yazılı ortam ile ses ve videokasetler ile bilgisayarlar olarak sayılabilecek modern ortamları birleştirir. İlk iki uzaktan eğitim döneminin ana amacı eğitim materyallerinin üretim ve dağıtımıdır. Bu modellerde genellikle öğrenci-öğrenci ya da öğrenci-öğretmen etkileşiminde söz edilmez, olsa bile çok kısıtlıdır. Etkileşimli çoklu ortam uzaktan eğitim olarak ifade edilebilecek üçüncü dönem uzaktan eğitimde ise eğitimin Bilgisayar destekli iletişim ya da video konferanslar gibi etkileşimli ortamların sağladığı sosyal bir süreç olarak değerlendirildiği ve iletişim odaklı bir yapı ön plana çıkmaktadır (Jones, 1996, s.139).

Var olan bu yeni dönem uzaktan eğitim sistemleri öğrenciler ve öğretmenlere küresel eğitim ve küresel iletişim imkanlarını beraberinde getirmektedir. Küresel eğitim, öğrencilere uzaktan eğitim ile dünyanın değişik ülkelerde bulunan üniversitelerin eğitim imkânlarından yararlanma imkânı sunmakta hatta bu üniversitelerde lisansüstü eğitim alabilme olanağı sunmaktadır. Küresel iletişim ise, dünyanın farklı ülkelerinde yaşayan öğrenciler ve eğitimcilere kendi aralarında etkili iletişim kurma fırsatı tanımaktadır. Bu iki fırsat, uzaktan eğitimin öneminin artmasına katkılar sağlamakta, uzaktan eğitim programları öğrencilerin ve öğretmenlerin bağımsız, bireysel ve birlikte çalışma ortamlarına girmelerini mümkün kılmaktadır (Kaya, 2002, s.4)

Buna ilave olarak yazılım, donanım, altyapı ve insan gücüne yapılacak finansal yatırımlar olmadan teknoloji desteği ile etkileşimi olası en üst düzeye taşıyabilmek mümkün olmamaktadır. Günümüzde pek çok kurum, e-öğrenme olarak adlandırılan uzaktan eğitim çözümlerine halihazırda yatırım yapmış olup, zamandan ve mekandan bağımsız, hayat boyu

öğrenme yaklaşımı doğrultusunda öğretim programlarını resmi olarak yürütmektedir(Gülbahar, 2012, s.3).Dolayısıyla uzaktan eğitim, çalışan ya da aile yaşantısı nedeniyle fiziki olarak katılım olanağından yoksun yetişkinlere açıklığından, yüz yüze görüşmelerden, sınıflardan ve genel yer ve zamandan bağımsız oluşundan, kitle iletişimi ve bireyselleşme kombinasyonundan, öğrenci bağımsızlığıyla ilgili potansiyellerinden ve özgün yönteminden dolayı geleneksel yüz yüze eğitimi bir yedeği olarak kabul edilemeyecek ayrı bir eğitim türüdür (Kaya ve diğerleri, 2004, s. 168).

Son yıllarda özellikle üniversitelerde artmaya başlayan uzaktan eğitim programları bu alanda doğal bir rekabeti de beraberinde getirmiş, programa ilk başlayan kurumlar artık bu alanda tek başlarına olmadıklarının farkına varmış; eksikliklerini belirlemek, sahip oldukları avantajları ve karşılımlarına çıkabilecek olası tehlikelere göre atılabilecek adımları belirlemek amacıyla uzaktan eğitim süreçlerini gözden geçirmeye başlamışlardır (Özköse, Arı ve Çakır, 2013, s.42)

Sonuç olarak uzaktan eğitimin ortaya çıkışı ile birlikte eğitim kurumlarına ait bina, derslik ve laboratuvar gibi somut ortamlar yerlerini sohbet odaları, forum ve tartışma grupları gibi soyut ortamlara bırakmış; teknolojik gelişmelerin getirdiği olanaklarla paydaşların sosyalleşmesi ve bilgi alışverişi de fiziki ortamlardan elektronik ortamlara doğru bir kayış göstermiştir. Bununla birlikte bu ortamlardaki sosyalleşme kadar, kendi kendine öğrenme becerisinin de önemli olduğu unutulmamalıdır (Gülbahar, 2012, s.2-3) Uzaktan eğitim programlarında etkililiğin ve başarının sağlanması için uzaktan eğitim programlarının sınıf içi geleneksel eğitimden farklı olarak uzaktan eğitimin gerekliliklerini karşılayacak programlar olması ve öğrencilerine sınıf içi eğitimde kazanacakları bilgi ve becerileri uzaktan eğitimin sunulduğu web tabanlı uzaktan eğitim ortamlarından da kazandırabilmesinin sağlanması şarttır (Bilgiç ve Tüzün, 2015, s.29). Bu bağlamda uzaktan eğitim öğrencilerinin kullanacakları sisteme ve bu kapsamda muhatap olacakları teknolojiye karşı tutumları ve söz konusu teknolojiyi kabulleri de büyük önem taşımaktadır. Bu paydaşlar tarafından eksik kalacak bir teknoloji kabulünün sistemin işleyişini uzaktan eğitimin temel amacını olumsuz etkileyeceğini unutmamak gerekmektedir.

3. TEKNOLOJİ KABUL MODELİ

Kişiler sahip oldukları bazı özellikler nedeniyle bilgi sistemlerine yönelik farklı inançlara sahiptirler ve bu durum söz konusu teknolojiyi benimseme ve kullanma açısından farklılıklar yaratmaktadır (Kurulgan ve Paşaoğlu, 2013, s.56). Çelik ve Bindak'ın da belirttiği üzere bireyler kullanmasını bilmedikleri ya da kullanamayacaklarını düşündükleri yeniliklere karşı bir tepki geliştirmekte ve değişime direnmektedir (Çelik ve Bindak, 2003, s.29).

Dolayısıyla bilgi teknolojileri literatüründe bireylerin neden bilgisayarları ya da genel bir ifade ile yeni teknolojileri kabul ya da reddettikleri en sık karşılaşılan ve tartışılan konulardan birini oluşturmaktadır. Bununla birlikte araştırmacılar kullanım davranışına yol açan içsel inanç ve tutumları etkileyen dışsal faktörleri incelemişlerdir. Buradan hareketle bireyleri kullanım davranışlarını nelerin belirlediğini sosyal psikoloji alanından niyet modelleri ile açıklamaya çalışmışlardır. Bu kapsamda açıklayıcı modellerden biri olan Teknoloji Kabul Modeli, davranışsal niyetlerin tutum ve subjektif normlardan etkilendiği Sebep Davranışlar Teorisi'nin bilgisayar ve bilgi teknolojilerinin son kullanıcılar tarafından benimsenmesinde etkili olan faktörleri incelemek üzere ya da kullanım davranışlarını açıklamada kullanılmak üzere uyarlanmıştır (Şıklar, Tunalı ve Gülcan, 2015, s.103)

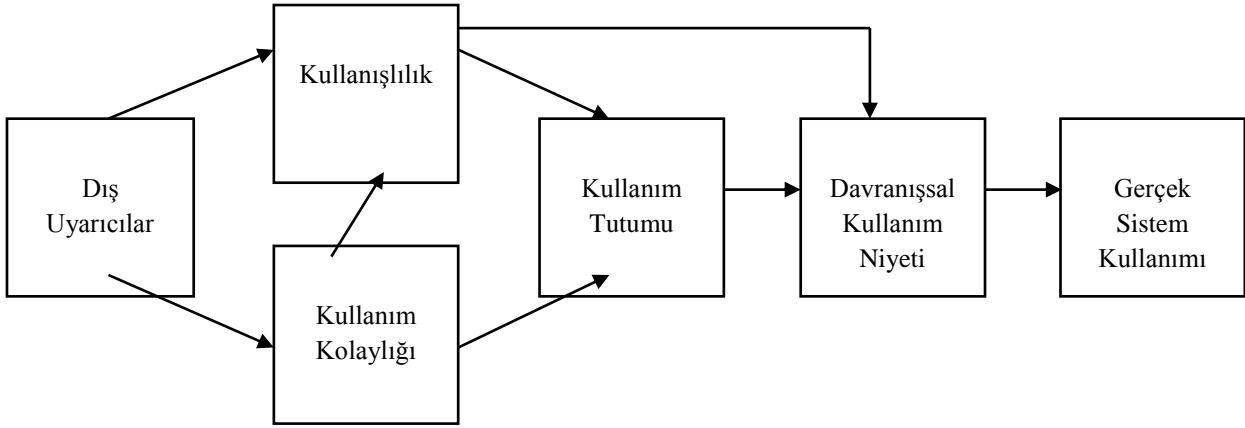
Model ilk olarak Fred D. Davis tarafından 1985 yılında, doktora tezinde bilgisayar tabanlı bilgi sistemlerinde kullanıcı kabulünü test etmek ve geliştirmek için bir model önerisi olarak sunulmuş, literatürde çok kez başvurulmuş, bununla birlikte model zaman zaman kısıtlarından dolayı eleştirilmiş ve araştırmacılar modele değişik unsurlar ekleyerek açıklayıcı gücünün artırılması yönünde bulgular ortaya koymuşlardır (Efiloğlu Kurt, 2015, s.224). Buna karşın diğer teori ve modellere kıyasla teknoloji kabul modeli; tutum ve bilgisayar kullanımı ile ilgili teknolojiler özelliği ile güçlü olup kuramsal ve ampirik çalışmalarda öne çıkmaktadır (Değerli, 2011, s. 57).

Genel kapsamı ile teknoloji kabul modeli, kullanıcı kabulünü etkileyen tercihleri belirleyen sistemlerin bilgi verici bir örneğini ortaya koyarak teknolojiyi kullanan bireylerin bilişim ve iletişim teknolojilerini kabulünü öngörmede ve değerlendirmede etkili olmaktadır (Davis, 1993, s.475).

Bu bağlamda Teknoloji Kabul Modeli'nin amacı, bilgisayar kullanıcılarının davranışlarını açıklamaktır. Dolayısıyla model, bilgi teknoloji ürünlerini kullanan en son kullanıcıların davranışlarını geniş bir yelpazede açıklamaya çalışan bir yöntemdir. Aynı zamanda Teknoloji Kabul Modeli, aşırı tutucu ve kendilerince haklı gerekçeleri olan

kullanıcıların da davranışlarını açıklamaya çalışır. Araştırmacıların ve uygulamacıların ideal bir modelde kabul edilebilir adımlar atabilmeleri için bu modelin sadece tahmine yönelik olmaması, aynı zamanda açıklayıcı olması da gerekmektedir (Serçemeli ve Kurnaz, 2015, s.44).

Genel itibarıyla Teknoloji Kabul Modeli'nin yapısı aşağıdaki şekilde gösterildiği gibidir.

Şekil Teknoloji Kabul Modeli

Kaynak: Fred D. Davis, Richard P. Bagozzi ve Paul R. Warshaw. "User Acceptance of Computer Technology: A Comparison of Two Theoretical Models". **Management Science**. Vol. 35, No. 8, 1989, s.985.

Yukarıdaki şekilde de görüldüğü üzere Davis'in ortaya koyduğu Teknoloji Kabul Modeli, algılanan kullanım kolaylığı ve algılanan kullanılabilirlik gibi iki önemli kişisel inancın bilgi teknolojileri kabul ve kullanımı konusundaki niyetin şekillenmesinde etkili olduğunu savunur (Turan, 2008, s.727).

Algılanan Kullanım Kolaylığı, bireyin belli bir teknolojiyi kolay bulması ve fazla bir çaba harcamadan kullanımının öğrenilme derecesini ifade eder. Diğer bir ifade ile bir birey yeni teknolojilerin kullanımını ne derece kolay bulursa, o teknolojiyi kullanma yönündeki niyeti o derece olumlu olacaktır. Sonuç olarak söylenebilir ki, kullanım kolaylığının algılanan fayda üzerinde dolaylı da olsa bir etkisinin varlığını söylemek mümkündür (Davis, 1989, s.320). Dolayısıyla bilişim kullanıcıları yeni teknolojinin kullanımını öğrenmeyi kolay hissettikleri düzeyde söz konusu teknolojiyi kullanma konusunda daha istekli olacaklardır (Saade ve Bahli, 2005, s.318).

Algılanan Kullanışlılık ise bireyin belli bir teknolojiyi kullanması ile iş performansının artacağına olan eğilim ve düşüncesini ifade etmektedir (Akça & Özer, 2012, s.81). Kullanışlılığı belirleyen faktörleri daha iyi anlamak, yeni sistemler için kullanıcı kabul ve kullanımını artıracak biçimleri belirlemeye yardımcı olmaktadır. Bireyler kullanışlılık ile ilgili tutum ve kararlarını, sistemin işlerini yapmak için ihtiyaç duydukları şeyleri karşılama konusunda ne kadar yeterli olduğunun bilişsel karşılaştırmalarından da yararlanarak vermektedir (Venkatesh ve Davis, 2000, s.187).

Model üzerindeki diğer değişkenlere bakıldığında ise Dış Uyarıcılar bireyin bilişim teknolojilerini kullanımında insan algıları üzerinde etkili olan kontrol edilebilen ya da kontrol edilemeyen faktörleri ifade ederken; kullanışlılığın ve kullanım kolaylığının direkt olarak etkilediği Kullanım Tutumu bir davranışın gerçekleştirilmesine yönelik olarak, bireyin olumlu veya olumsuz duygularının ve düşüncelerinin göstergesi olmaktadır. Davranışsal Kullanım Niyeti bir davranışı gerçekleştirmek için bireyin istemlerinin ve çabalarının göstergesi iken, Gerçek Sistem Kullanımı da bireyin çalışmalarında bilişim teknolojilerini kullanım sıklığının ve yoğunluğunun derecesidir (Çivici ve Kale, 2007, s. 120).

4. ÖRGÜN VE UZAKTAN EĞİTİM LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ KABULÜNE İLİŞKİN BİR UYGULAMA

Yukarıda da bahsedildiği üzere Davis tarafından geliştirilen Teknoloji Kabul Model akademisyenler tarafından irdelenmiş, yıllar içerisinde modele çeşitli değişkenler ilave edilerek açıklayıcılığı artırılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada da Değerli (2011) tarafından oluşturulmuş Birleştirilmiş Teknoloji Kabul Modeli değişkenleri esas alınmıştır. Bu bağlamda ilk modeldeki *Kullanım Kolaylığı* ve *Kullanışlılık* değişkenlerine *Karmaşıklık*, *Uyumluluk*, *Gizlilik*, *Güvenlik*, *Ulaşılabilirlik*, *Yararlılık* ve *Bilgi Vericilik* değişkenleri ilave edilmiştir. Bu doğrultuda anket dahilinde sistemin kullanımının kolay olup olmadığı ya da kullanışlılık düzeyinin ne olduğunun yanında ne kadar karmaşık olduğu, kullanıcı uyumlu olup olmadığı, kişisel bilgilerin gizliliği ve sistemin güvenli olup olmadığı konusundaki algının ne olduğu, sistemin her an ulaşılabilir olup olmadığı, ne düzeyde yararlı olduğu ve kullanıcıya gerekli bilgileri alma konusunda ne derece etkili olduğu da ölçülmeye çalışılmıştır. Bu değişkenler ile oluşturulmuş Birleştirilmiş Teknoloji Kabul Modeli'ne ait anket soruları katılımcılara 5'li Likert soru tipinde yöneltilmiştir. Modelin bileşenlerinden Karmaşıklık ve Gizlilik

değişkenleri yapısı itibarıyla negatif durumu ifade ettiklerinden ankete katılanların bu iki değişkene ait sorulara verdikleri cevaplar anket sonrası ters çevrilmiştir.

Araştırma kapsamında örgün ve uzaktan eğitim öğrencilerinin üniversite otomasyon sistemlerine yönelik teknoloji kabul düzeyleri ölçülmeye çalışılmış; uzaktan eğitimin yapısı gereği bilgi ve iletişim teknolojilerini yoğun kullanmasından dolayı uzaktan eğitim öğrencilerinin teknoloji kabulleri açısından örgün eğitim öğrencilerden anlamlı farklılık gösterip göstermedikleri araştırılmıştır. Bu doğrultuda bir üniversitede lisans düzeyinde eğitim görmekte olan örgün ve uzaktan eğitim öğrencilerinin üniversitenin otomasyon sistemine yönelik kabulleri Birleştirilmiş Teknoloji Kabul Modeli ile test edilmeye çalışılmıştır. Ankete 81'si örgün, 47'si uzaktan eğitim öğrencisi olmak üzere 128 öğrenci katılmıştır.

Araştırma kapsamında yer alan ölçek için 0,05 anlamlılık düzeyinde yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ise söz konusu anket için Cronbach's Alpha Değeri 0,941 olarak bulunmuştur.

Uzaktan ve örgün eğitim okuyan lisans öğrencilerinin anket sorularına verdikleri cevaplar doğrultusunda oluşan her bir boyuta ait ortalamalar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1. Birleştirilmiş Kabul Modeli Değişken Ortalamaları

	Eğitim Türü	N	Ortalama
Kullanışlılık	Uzaktan Eğitim	47	3,13
	Örgün Eğitim	81	3,95
Kullanım Kolaylığı	Uzaktan Eğitim	47	3,30
	Örgün Eğitim	81	3,90
Karmaşıklık	Uzaktan Eğitim	47	3,55
	Örgün Eğitim	81	3,91
Uyumluluk	Uzaktan Eğitim	47	3,23
	Örgün Eğitim	81	3,80
Gizlilik	Uzaktan Eğitim	47	2,85
	Örgün Eğitim	81	2,90
Güvenlik	Uzaktan Eğitim	47	2,60
	Örgün Eğitim	81	3,01
Ulaşılabilirlik	Uzaktan Eğitim	47	3,38
	Örgün Eğitim	81	3,70
Yararlılık	Uzaktan Eğitim	47	3,21
	Örgün Eğitim	81	3,85
Bilgi Vericilik	Uzaktan Eğitim	47	3,23
	Örgün Eğitim	81	4,10

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere Birleştirilmiş Teknoloji Kabul Modeli'nin her bir bileşeni için örgün eğitim öğrencilerine ait ortalamalar uzaktan eğitim öğrencilerine ait ortalamalardan yüksektir. Ortalamalar arasındaki farka bakıldığında ise en büyük farkın Kullanışlılık ve Bilgi Vericilik değişkenleri için gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte ortalamalar arasındaki farkın istatistiki olarak anlamlı olup olmadığını test edebilmek için t-testi uygulanmıştır. Birleştirilmiş Teknoloji Kabul Modeli değişkenleri için örgün ve uzaktan öğrencileri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının test edildiği t-testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. t-testi Sonuçları Tablosu

		Independent Samples Test								
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means					95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
Kullanışlılık	Equal variances assumed	40,666	,000	-7,507	126	,000	-,823	,110	-1,040	-,606
	Equal variances not assumed			-6,392	59,817	,000	-,823	,129	-1,081	-,565
Kullanım Kolaylığı	Equal variances assumed	15,512	,000	-4,979	126	,000	-,603	,121	-,843	-,364
	Equal variances not assumed			-4,618	76,241	,000	-,603	,131	-,864	-,343
Karmaşıklık	Equal variances assumed	3,439	,066	-2,757	126	,007	-,360	,131	-,619	-,102
	Equal variances not assumed			-2,751	95,583	,007	-,360	,131	-,620	-,100
Uyumluluk	Equal variances assumed	6,038	,015	-4,446	126	,000	-,568	,128	-,821	-,315
	Equal variances not assumed			-4,212	81,346	,000	-,568	,135	-,837	-,300
Gizlilik	Equal variances assumed	2,008	,159	-,337	126	,737	-,050	,149	-,345	,245
	Equal variances not assumed			-,353	110,095	,725	-,050	,142	-,332	,232
Güvenlik	Equal variances assumed	1,868	,174	-3,042	126	,003	-,417	,137	-,688	-,146
	Equal variances not assumed			-3,050	97,087	,003	-,417	,137	-,688	-,146
Ulaşılabilirlik	Equal variances assumed	7,660	,006	-2,454	126	,015	-,321	,131	-,579	-,062
	Equal variances not assumed			-2,299	78,557	,024	-,321	,140	-,598	-,043
Yararlılık	Equal variances assumed	33,328	,000	-5,133	126	,000	-,639	,125	-,885	-,393
	Equal variances not assumed			-4,449	62,705	,000	-,639	,144	-,926	-,352
Bilgi Vericilik	Equal variances assumed	23,965	,000	-6,254	126	,000	-,865	,138	-1,138	-,591
	Equal variances not assumed			-5,497	65,157	,000	-,865	,157	-1,179	-,551

t-testi sonuçlarına göre uzaktan ve örgün eğitim öğrencileri arasında gizlilik değişkeni hariç tüm Birleştirilmiş Teknoloji Kabul Modeli değişkenleri açısından %95 anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılıklara rastlanmıştır (Kullanışlılık için $p = 0,000 < 0,05$; Kullanım Kolaylığı için $p = 0,000 < 0,05$; Karmaşıklık için $p = 0,007 < 0,05$; Uyumluluk için $p = 0,000 < 0,05$; Güvenlik için $p = 0,003 < 0,05$; Ulaşılabilirlik için $p = 0,015 < 0,05$; Yararlılık için $p = 0,000 < 0,05$ ve Bilgi Vericilik için $p = 0,000 < 0,05$).

5. SONUÇ

Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde Gizlilik değişkeni hariç tüm değişkenler için örgün eğitim öğrencilerinin teknoloji kabul ortalamalarının uzaktan eğitim öğrencilerinin teknoloji kabul ortalamalarından istatistiki anlamda yüksek olduğu görülmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin varlığı ile mümkün kılınan günümüz uzaktan eğitim sisteminde eğitim gören lisans öğrencilerinin teknoloji kabullerinin, daha geleneksel bir eğitim sistemini ortaya koyan örgün öğretim lisans öğrencilerinin teknoloji kabullerine oranla gizlilik hariç diğer tüm değişkenler açısından istatistiki olarak anlamda düzeyde farklı olacak derecede düşük olması ise dikkat çekicidir. Uzaktan eğitim için bir otomasyon sisteminin kullanımına ihtiyaç duyan uzaktan eğitim öğrencilerinin, okulun otomasyon sistemi konusunda teknoloji kabullerinin yüksek olması doğal bir sonuç olarak beklenirken, gerçekleştirilen anket sonucun

tam tersi şeklinde gerçekleştiğini gözler önüne sermektedir. Özellikle sistemin kullanışlı olduğu ve bilgi verici olduğu konusunda fark daha da dramatikleşmektedir. Bunun nedeninin ise uzaktan eğitim öğrencilerinin örgün eğitim öğrencilerine göre yaşça daha büyük olmaları olarak değerlendirilmektedir. Öğrencilerin yaşa bağlı olarak teknoloji kabullerinin etkilerine ait ileri alan araştırmaları ile daha detaylı yorumlamaların gerçekleştirilebileceği öngörülmektedir.

KAYNAKÇA

Akça, Yaşar ve Gökhan Özer. "Teknoloji Kabul Modeli'nin Kurumsal Kaynak Planlaması Uygulamalarında Kullanılması". **İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**. Cilt 3, Sayı 2, 2012, ss.79-96.

Bilgiç, Hatice Gökçe ve Hakan Tüzün. "Yükseköğretim Kurumları Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Programlarında Yaşanan Sorunlar".**Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi**. Cilt 1, Sayı 3, 2015, ss.26-50.

Çelik, Halil Coşkun ve Recep Bindak. "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi". **İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt 6, Sayı 10, 2003, ss.27-38.

Çivici, Tülay ve Serdar Kale. "Mimari Tasarım Bürolarında Bilişim Teknolojilerinin Kullanımını Etkileyen Faktörler: Bir Yapısal Denklem Modeli".**4. İnşaat Yönetimi Kongresi**. İstanbul: 30-31 Ekim 2007, ss.119-128.

Davis, Fred D. "Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology". **MIS Quarterly**, Vol.13 No.3, 1989, ss. 318-340.

Davis, Fred D., Richard P. Bagozzi ve Paul R. Warshaw. "User Acceptance of Computer Technology: A Comparison of Two Theoretical Models". **Management Science**. Vol. 35, No. 8, 1989, ss.982-1003.

Davis, Fred D. "User Acceptance of Information Technology: System characteristics, User Perceptions and Behavioral Impacts". **Machine Studies**, Vol.38, 1993, ss. 475-487.

Değerli, Başak. "Bilişsel Süreçler Bağlamında Tüketici Davranışının Yeni İletişim Ortamlarında Bilgi Edinme Amaçlı İncelenmesi: "Online" Mağaza Kullanım Niyeti Üzerine Bir Araştırma". **Yayınlanmamış Doktora Tezi**. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2011.

Efiloğlu Kurt, Özlem. "Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Bakış Açılarının Teknoloji Kabul Modeli ve Bilgi Sistemleri Başarı Modeli Entegrasyonu ile Belirlenmesi". **Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi**. Cilt 7, Sayı 3, 2015, ss.223-234.

Gülbahar, Yasemin. **E-öğrenme**. 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi, 2012.

Jones, David. "Computing by Distance Education: Problems and Solutions" .**ITiCSE '96 Proceedings of the 1st Conference on Integrating Technology into Computer Science Education**. Barcelona, İspanya: 02-06 Haziran 1996, ss.139-146.

Kaya, Zeki. **Uzaktan Eğitim**. 1. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2002.

Kaya, Zeki, Orhan Erden, Hüseyin Çakır ve Barış Bağırşakçı. "Uzaktan Eğitimin Temelleri Dersindeki Uzaktan Eğitim İhtiyacı Ünitesinin Web Tabanlı Sunumunun Hazırlanması". **The Turkish Online Journal of Educational Technology**. Vol.3, Issue 3, 2004, ss. 165-175.

Kurulgan, Mesut ve Didem Paşaoğlu. "Bilgi Profesyonellerinin Bilgi Teknolojisi Kullanma Eğilimlerinin Belirlenmesi Üzerine Üniversite Kütüphanelerinde Yapılan Karşılaştırmalı Bir Araştırma". **Türk Kütüphaneciliği**. Cilt 27, Sayı 1, 2013, ss.52-78.

Özköse, Hakan, Sertaç Arı ve Öznur Çakır. "Uzaktan Eğitim Süreci için SWOT Analizi". **Middle Eastern & African Journal of Educational Research**. Issue 5, 2013, ss.41-55.

Saadé, Raafat ve Bouchaib Bahli. "The Impact of Cognitive Absorption on Perceived Usefulness and Perceived Ease of Use in On-line Learning: An Extension of The Technology Acceptance Model". **Information and Management**. Vol. 42, Issue 2, 2005, ss.317-327.

Serçemeli, Murat ve Ersin Kurnaz. "Denetimde Bilgi Teknoloji Ürünleri Kullanımının Teknoloji Kabul Modeli (TKM) İle Araştırılması". **İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi**. Cilt 45, Sayı 1, 2016, ss.43-52.

Şıklar, Emel, Duygu Tunalı ve Bayezid Gülcan. "Mobil İnternet Kullanımının Benimsenmesinde Yakınsama Faktörüyle Teknoloji Kabul Modeli". **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**. Cilt 15, Sayı 2, 2015, ss.99-110.

Turan, Aykut Hamit. "İnternet Alışverişi Tüketici Davranışını Belirleyen Etmenler: Geliştirilmiş Teknoloji Kabul Modeli (E-TAM) ile Bir Model Önerisi". **Akademik Bilişim 2008 Konferansı**. Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, 30 Ocak – 1 Şubat 2008, ss.723-731.

Venkatesh, Viswanath ve Fred D. Davis. "A Theoretical Extension of the Technology Acceptance Model: Four Longitudinal Field Studies". **Management Science**. Vol.46, No.2, 2000, ss. 186-204.